

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

BESLUT

2014-04-08

Dnr HS 2014/144

Riktlinjer för hantering av misstänkt fusk vid examination

Härmed fastställs *Riktlinjer för hantering av misstänkt fusk vid examination*. Dessa riktlinjer ersätter "Allmänna råd för hantering av fusk i utbildningen" från den 23 maj 2007 (dnr 392-06-59).

Beredning av ärendet har skett i rektors kansli. Fakultetsnämnd, disciplinnämnd, institutioner, förvaltningsavdelningar och studentkåren har medgetts möjlighet att lämna synpunkter. Beslutet fattas vid rektors beslutsmöte den 8 april 2014 efter föredragning av chefen för rektors kansli, Björn Hellberg.

Sigbritt Karlsson

Kopia till

Rektorsfunktion
Fakultetsnämnd
Prefekter
Avdelningschefer vid institution
Förvaltningens chefer
Disciplinnämnd
Studentkår

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

RIKTLINJER

2014-04-08

Dnr HS 2014/144

Hantering av misstänkt fusk vid examination

1 Inledning

För att bevara en utbildnings kvalitet och trovärdighet är det viktigt att Högskolan i Skövde (Högskolan) såväl försöker att förebygga fusk som vidtar disciplinära åtgärder mot studenter som fuskar. Det är också viktigt att betona att värderingen av studenternas kunskaper inte blir rättvis om fusk förekommer i examinationssammanhang. Formella bestämmelser om misstanke om fusk respektive konstaterat fusk finns i högskoleförordningen, kap 10.

Dessa riktlinjer är ett komplement till Högskolans grunddokument om examination – *Riktlinjer för examination inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan i Skövde* – och syftar till att ge stöd för när och hur åtgärder ska vidtas om fusk misstänks i samband med examination.

2 Vilseledande

Enligt 1§, 10 kapitlet i högskoleförordningen får disciplinära åtgärder vidtas ”*mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas*”.

I förordningstexten används termen ”*vilseleda*” som en handling som leder fram till fusk. Försök till vilseledande kan uppstå i olika situationer, exempelvis om en student

- använder otillåtna hjälpmedel i skrivsalen (böcker, anteckningar, mobiltelefoner, otillåten räknare o dyl),
- samarbetar med annan student eller person vid individuella prov, t ex en hemtentamen, fastän samarbete inte är tillåtet,
- justererar eller kompletterar i en rättad, återlämnad skrivning,
- använder sig av skrivningar och material från olika källor, t ex webben utan att referens anges (plagiat).

Högskoleförordningens skrivning ”*försöker vilseleda*” pekar även på att det krävs ett uppsåt, dvs att det är ett medvetet agerande från studentens sida, för att handlingen ska betraktas som fusk. Studenten ska alltså avsiktligt sökt föra läraren bakom ljuset.

3 Aspekter på fusk

Nedan anges några aspekter som är betydelsefulla när det gäller vad som ska betraktas som fusk.

- Förordningens skrivning *"försöker vilseleda"* innebär inte nödvändigtvis att försöket måste lyckas – det är tillräckligt att ett försök görs. Däremot räcker det inte att en förberedelse för att vilseleda görs, t ex att en student kommit överens med en annan student om att samarbeta.
- En fuskhandling måste inte påverka betygssättningen positivt för att klassas som fusk. Även en fuskhandling som har en negativ påverkan på studentens resultat, t ex genom användande av en fuskklapp med sakfel, klassas som fusk.
- Handlingen som lett till fusk ska ingå i prov, examensarbete eller annan uppgift som *examineras*, dvs ingå i ett sammanhang där en studieprestation ska bedömas, t ex den version av examensarbetet som slutgiltigt inlämnas (arkiveringsversionen). Detta innebär att t ex manus, utkast etc som produceras under pågående examensarbete inte betraktas som ett prov eller en studieprestation som ska bedömas.
- Högskoleförordningen kräver inte att fusket måste göras för egen vinning. När en student på ett otillåtet sätt hjälper en annan student eller avslöjar lösningar fuskar såväl den som tar emot hjälp som den som ger sådan hjälp.
- Att studenten inte tagit del av gällande regler betraktas inte som en förmildrande omständighet.

Alla lärare ska aktivt arbeta för att förebygga fusk genom att ge tydlig information om vilka sätt som är tillåtna för att lösa uppgifter som ingår i prov. Sådan information ska förmedlas såväl muntligt som skriftligt. Särskild vikt ska läggas vid vägledning i referenshantering, dvs information om hur korrekt källhänvisning görs.

4 Hantering vid misstanke om fusk

Hantering vid misstänkta fuskärenden utgår från högskoleförordningens formulering i 10 kap, 9§, som anger att: *"Grundad misstanke om sådan förseelse som anges i 1§ skall skyndsamt anmälas till rektor"*

Ordet *"skall"* innebär att det föreligger en anmälningsskyldighet. Eftersom det inte framgår vem som har skyldigheten att anmäla, får det antas att all personal omfattas. Normalt görs dock anmälan av berörd avdelningschef vid institution, eller vid salstentamen, av ansvarig för tentamensadministrationen vid Högskolan. Ordet *"skyndsamt"* innebär att ärendet ska ges hög prioritet.

Om misstanke om en students fusk uppkommer när andra studenter är närvarande, bör läraren/tentamensvakten endast notera informationen och sedan återkomma till berörd student i ärendet.

4.1 Misstanke om fusk vid salstentamen

Vid skriftlig tentamen gäller Högskolans ordningsregler (*Ordningsregler för studenter vid salstentamen*). Vid misstanke om fusk vid tentamen ska tentamensvakten rapportera detta till den som ansvarar för tentamensadministrationen vid Högskolan.

Av ordningsreglerna framgår att en tenterande ska uppmanas av tentamensvakten att lämna ifrån sig eventuellt bevismaterial. Vägrar den tenterande att följa tentamensvaktens anvisningar ska detta antecknas. Kroppsvisitation är inte tillåten. Det ingår inte heller i tentamensvaktens befogenheter att avbryta den tenterandes skrivning på grund av fusk eller misstanke om fusk. Tentamensvakten kan däremot anvisa den tenterande en annan plats i tentamenssalen eller avvisa den som uppträder störande.

I de fall en anmälan om misstanke om fusk vid salstentamen lämnats till rektor, ska originaltentamen tills vidare förvaras inlåst hos den ansvarige för tentamensadministrationen vid Högskolan, och en kopia bifogas anmälan.

Examination av den inlämnade tentamen ska inte fullföljas förrän anmälan är slutbehandlad. I de fall rektor eller disciplinnämnden beslutar om någon åtgärd betraktas provet normalt som ogiltigt. Det är dock examinator som slutgiltigt avgör om tentamen ska förklaras ogiltigt eller om den ska bedömas och betygsättas.

4.2 Misstanke om fusk vid inlämningsuppgift eller examensarbete

Enskild lärare som misstänker ett avsiktligt försök till vilseledande vid inlämningsuppgift eller examensarbete (eller liknande examinationsform) ska *snarast* informera examinator och avdelningschef. Tillsammans beslutar lärare, examinator och avdelningschef om den fortsatta hanteringen.

Om misstankarna gäller uppgift/arbete där kursansvarig, handledare eller examinator har insyn i processen, är det lämpligt att försöka förhindra fusk. Lärare som misstänker felaktigheter i referenserna i ett pågående arbete, bör genast kontakta studenten för diskussion. Syftet är dels att ge studenten möjlighet att kommentera sitt bristfälliga beteende, dels att informera om Högskolans och institutionens regelverk för fusk och plagiat. Vid examensarbete är det lämpligt att studenten ges möjlighet att dra tillbaka sitt examensarbete eller manuskript från ett planerat seminarium.

Vid brister i ett arbete som kan uppfattas som fusk men som kursansvarig, handledare eller examinator bedömer, och får bekräftat, har tillkommit utan avsikt, kan studenten ges en möjlighet att omarbete arbetet i de delar som brister.

Plagiat i ett färdigt examensarbete eller i en färdig inlämningsuppgift, som av läraren, examinatorn och avdelningschefen bedöms som ett medvetet försök från studentens sida att på ett otillåtet sätt utnyttja information, ska anmälas till rektor.

Studenter som skriver examensarbeten i grupp betraktas som gemensamt ansvariga för arbetet. Det är alltid studenterna själva som är ensamt ansvariga för arbetets innehåll, även om handledaren har manus under processens gång. Opponenten vid seminarier bör göra kontroller av viktiga källor i ett examensarbete.

4.3 Utredning av misstanke om fusk

För att kunna klargöra en misstänkt fusksituation och om uppsåt föreligger, eller om förfarandet beror på bristande kunskaper eller slarv, krävs en utredning, normalt inkluderande ett samtal med studenten, innan beslut om anmälan fattas.

Vid salstentamen ansvarar Högskolans tentamensadministration för denna utredning. I övriga fall är det avdelningschef vid institution tillsammans med examinator och berörd lärare som ansvarar för utredningsarbetet. I vissa fall kan kompletterande samtal/utredningsarbete behöva göras för att det ska kunna avgöras om det finns en "*grundad misstanke*" om försök till fusk.

När misstanke om fusk utreds är det viktigt att tänka på att

- varje ärende ska hanteras skyndsamt och på ett korrekt sätt,
- hänsyn ska tas till individens rättssäkerhet och rätt till integritet,
- inte röja studentens identitet bland medarbetare som inte är direkt berörda av ärendet, om inte särskilda skäl finns,
- allt muntligt och skriftligt språkbruk i kommunikationen med studenten ska vara sakligt,
- varje kontakt med olika parter i ärendet ska antecknas,
- *inte* utgå från att fusk ägt rum, utan inledningsvis fokusera på studentens egna förklaringar till det inträffade,
- upplysa studenten om att bekräftad misstanke om försök till fusk anmäls till rektor,
- informera studenten om att konstaterat fusk kan leda till varning alternativt avstängningsbeslut i disciplinnämnden.

Det är viktigt att påpeka att syftet med utredningen enbart är att visa om ”grundad misstanke” om fusk föreligger. Det ligger följaktligen inte i utredarens uppgift att reda ut bevisningens styrka eller eventuell förekomst av förmildrande omständigheter.

Om samtalet med studenten och övrigt utredningsarbete visar på en grundad misstanke om försök till vilseledande, ska en skriftlig anmälan lämnas till rektor.

5 Beslut av rektor

När en grundad misstanke om fusk anmäls, tar rektor ställning till om utredningen eventuellt behöver kompletteras samt ger studenten tillfälle att yttra sig över anmälan. Därefter ska rektor, i förekommande fall efter samråd med den lagfarne ledamoten i disciplinnämnden, avgöra om omständigheterna är sådana att ärendet ska

- lämnas utan vidare åtgärd,
- föranleda varning av rektor eller
- hänskjutas till disciplinnämnden för prövning.

Om ett ärende överlämnas till disciplinnämnden för avgörande får rektor, efter samråd med den lagfarne ledamoten, med omedelbar verkan interimistiskt (gällande tills vidare) avstänga studenten från verksamheten vid Högskolan. Ett interimistiskt beslut om avstängning ska gälla till dess ärendet har prövats av disciplinnämnden, dock längst en månad.

Ett beslut av rektor om varning får av studenten överlämnas till disciplinnämnden för prövning. Studenten ska underrättas om denna rättighet.

6 Beslut av disciplinnämnd

Enligt Högskoleförordningen, 10 kap, 3§, ska vid varje högskola finnas en disciplinnämnd.

Disciplinnämnden består av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot, som ska vara eller ha varit domare, samt en företrädare för lärarna. Studenterna har rätt att vara representerade i nämnden med två ledamöter.

Disciplinnämnden ska se till att ärenden som lämnas dit utreds noggrant. Nämnden ska ge den student som berörs av ärendet tillfälle att inför nämnden uttala sig i saken.

Studenten har även rätt att närvara när andra uttalar sig inför nämnden, om inte särskilda skäl talar emot det.

När ett ärende överlämnats till disciplinnämnden för avgörande ska disciplinnämnden besluta om anmälan ska

- lämnas utan vidare åtgärd
- föranleda varning av disciplinnämnden eller
- föranleda avstängning.

6.1 Beslut om avstängning eller varning

Ett beslut av disciplinnämnden om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid Högskolan. Studenten mister även tillträde till Högskolans lokaler, utrustning och till olika system. Normalt tillåts dock tidsbokade besök hos Studentkåren, Studenthälsan eller hos studievägledare.

Beslutet ska tillämpas genast, om inte annat föreskrivs i beslutet, och ska avse en eller flera perioder under sammanlagt högst sex månader. När ett beslut om avstängning har fattats, ska information om detta genast meddelas Centrala studiestödsnämnden (CSN) och de organ inom Högskolan som berörs.

Beslut av disciplinnämnd om varning och avstängning får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Disciplinära åtgärder får inte vidtas senare än två år efter det att förseelsen har begåtts.

7 Förebyggande av fusk

Att upptäcka och anmäla fusk är viktigt, men minst lika viktigt är att försöka förebygga så att fusk inte inträffar. Grundläggande i detta sammanhang är att studenterna får korrekt och aktuell information om såväl tillåtna och som otillåtna aktiviteter. Lämpliga informationstillfällen är exempelvis vid introduktion/programstart, kursstart, salstentamen, inlämningsuppgifter samt vid uppstart av examensarbeten. Informationen ska lämnas både skriftligt och muntligt. Den skriftliga informationen ska även finnas tillgänglig på Högskolans webbsidor.

Studenten har alltid själv ett ansvar för att ta del av den information som finns om vad som är tillåtet vid tentamen, examensarbete eller annan examinationsform. För att undvika missförstånd är det viktigt att det finns klara och entydiga regler om vad som är tillåtet respektive inte tillåtet. Saknas sådana regler kan det vara svårare att avgöra vad som är fusk.

Det är också betydelsefullt att utbildningen genomförs på ett sådant sätt att det för studenten upplevs som mer lärande och mer etiskt och lojalt mot andra studenter att genomgå utbildningen utan att överträda några regler.

Eftersom villkor och regler kan variera mellan olika kurser är det angeläget att involverade lärare försäkras sig om att studenterna är informerade om vad som gäller för den aktuella kursen. Tydlig information ska ges om vilka sätt att lösa uppgifterna som är tillåtna, vilka hjälpmedel som får användas etc.

I möjligaste mån ska läraren undvika examinationsformer där det är lätt att fuska utan att bli upptäckt, t ex alternativsvar vid skriftlig salstentamen.

Det är också viktigt att det klart framgår av examinationsuppgifterna i vilken grad ett samarbete är tillåtet. Om samarbete inte är tillåtet, ska det klargöras att alla som är inblandade i ett otillåtet samarbete fuskar.

En vanlig typ av fusk är plagiat, dvs att studenten skriver av andras texter utan att ange källa, eller återger texter exakt eller nästan exakt utan att citera eller ange referens. Varje lärare som ger inlämningsuppgifter, handleder examensarbeten och annan examination, måste påminna studenterna om de regler som gäller för återanvändning av information. Särskild genomgång av detta ska ske inom alla kurser som har inslag där plagiat är möjlig fuskform.

Högskolans personal har genom avtal tillgång till ett automatiserat system för hantering av problem med fusk vid inlämningsuppgifter (Urkund). Vid inlämningsuppgifter och examensarbeten (samt liknande examinationsformer) ska normalt detta system användas för att förebygga och upptäcka plagiat.

8 Ikraftträdande

Dessa riktlinjer för hantering av misstänkt fusk vid examination är fastställda vid rektors beslutsmöte den 8 april 2014 och ersätter "Allmänna råd för hantering av fusk i utbildningen" från den 23 maj 2007 (dnr 392-06-59).